
Uvodnik

Zadnja letošnja številka revije Varstvoslovje prinaša v branje šest raznovrstnih znanstvenih razprav s področja informacijske in kibernetike varnosti, zasebnega varovanja, varnosti v cestnem prometu, nasilja v šolah ter zagotavljanja jedrske varnosti.

Damjan Fujs in Simon L. R. Vrhovec v članku *Cyber Landscape of Trust, Fear and Surveillance Concerns: How Slovenians Around the Globe Perceive the Cyberspace* predstavljata rezultate raziskave o zaznavah Slovencev po svetu glede zaupanja v vlado, stopnji strahu pred vladnimi vdori v njihovo zasebnost in glede vladnega nadzora v kibernetičnem prostoru. Ugotovila sta, da je v povezavi z analiziranimi vsebinami zaupanje anketirancev v vlade posameznih držav razmeroma nizko.

Uroš Jelenc in Blaž Markelj v članku *Limiting Privacy by Using Smart Meters – Information Security Perspectives* predstavljata ključne značilnosti delovanja pametnih merilnikov energije z vidika možnega posega v zasebnost uporabnikov. Ugotovila sta, da se lahko zbrani podatki s pomočjo pametnih merilnikov uporabijo za prepoznavanje naprav, prisotnosti ali odsotnosti posameznikov v stanovanjih, za analizo njihovih navad in aktivnosti. Glede na rezultate raziskave je ozaveščenost o tveganjih z vidika posega v zasebnost med anketiranci, ki uporabljajo pametne števec energije, nizka.

Lavra Horvat, Matevž Bren in Andrej Sotlar v članku *Ljubljana Residents' Knowledge of and Satisfaction with Private Security Guards' Work* predstavljajo ugotovitve raziskave, kako prebivalci slovenskega glavnega mesta poznajo, razumejo in ocenjujejo delo zasebnih varnostnikov. Anketiranci ocenjujejo delo zasebnih varnostnikov kot stresno in nevarno, vendar menijo, da varnostniki nimajo primerne izobrazbe in niso dovolj strokovni. Kljub temu so Ljubljančani zadovoljni z delom varnostnikov; stopnja zadovoljstva je odvisna od njihovega zaupanja v njihovo delo, pomoči, ki jim jo nudijo varnostniki, njihovega odnosa do prebivalcev in izkušenj prebivalcev z delom varnostnikov.

Nastja Vodeb in Kaja Prislan v članku *Residents' Views on Cyclist Safety and Cycling Infrastructure in the City Municipality of Celje* predstavljata ugotovitve dveh študij o zagotavljanju varnosti kolesarjev. Rezultati njunih študij kažejo, da anketiranci na splošno niso zadovoljni z varnostjo kolesarjev, saj večina meni, da prizadevanja občinske uprave na tem področju niso zadostna. Ugotovljeno je bilo, da je treba ustrezno urediti kolesarsko infrastrukturo in spodbujati pozitivno prometno kulturo na občinski ravni, tudi s spodbujanjem različnih preventivnih dejavnosti.

V predzadnjem članku *Students' Violence against Teachers in Relation to School Climate* Marko Prpić analizira povezave med nasilnim vedenjem učencev do učiteljev in šolsko klimo, merjeno s pomočjo štirih dejavnikov: odnosa učitelj-učenec, odnosa med učenci, stopnje avtonomnosti odločanja in jasnost, doslednost ter pravičnost šolskih pravil. Rezultati kažejo, da obstajajo razlike v dojemanju treh od štirih dejavnikov šolske klime med učenci, ki imajo izkušnje z nasilnim vedenjem do učiteljev, in tistimi, ki takšnih izkušenj nimajo.

Zadnji članek v tej številki je delo Saše Kuhar, Igorja Sirca in Metke Tomažič. V članku *Ensuring Nuclear and Radiation Safety in the Republic of Slovenia* so predstavljeni ukrepi za zagotavljanje jedrske in radiološke varnosti v Sloveniji skozi prizmo delovanja Uprave Republike Slovenije za jedrsko varnost ter Skupine za obvladovanje izrednega dogodka. Zagotavljanje varnosti na jedrskem in radiološkem področju je ena od nalog Uprave Republike Slovenije za jedrsko varnost. Bistven del zagotavljanja jedrske in radiološke varnosti je pripravljenost na izredne dogodke. Avtorji poročajo, da je v Sloveniji dobro poskrbljeno za zagotavljanje pripravljenosti in odziva ob morebitnem jedrskem ali radiološkem izrednem dogodku, kar je 2017 potrdila tudi mednarodna pregledovalna misija za to področje.

V uredništvu upamo, da boste med predstavljenimi članki našli kakšnega, ki bo dober vir informacij in inspiracija za vaše prihodnje raziskave in, upajmo, tudi nove članke. Na koncu pa člani uredništva vsem bralcem želimo lepo in uspešno leto 2020.

Prof. dr. Branko Lobnikar
Urednik številke v angleškem jeziku